

N.F.S. Grundtvig "Nornerne"

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.4, maj 2014

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1866 (SJ: 1403)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 9

Teksten er etableret af Agathe M. Hahn

Punktkommentarer, indledning og tekstredegørelse er skrevet af Agathe M. Hahn, redigeret af Klaus Nielsen og Vibeke A. Pedersen

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Johnny Kondrup

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

|A:252

Nornerne.

[Af N. F. S. Grundtvig.]

- 1 |PS:204 *Asken*, som ved Urdas Kilde
Rødder slog i Tidens Grund,
Aarle grøn, udgaaet silde
I den sidste Aftenstund,
Plantet ud fra Gaade-Landet,
Af Livs-Kilden altid vandet,
Hedd i Norden *Ygdrasil*.
- 2 *Nornerne*, som Asken vande:
" *Vorde, Vægrende og Skal*,"
Alle Folk i alle Lande
Skabe Kaar og Arvetal,
|PS:205 Regne ud med Runer strage

*Mandhjems Aar og Gudhjems Dage,
Tidens Gry, Midtvei og Kvæld!*

|A:253

- 3 Ingensteds fra Hedning-Stader
Man i Næde eller Ny
Slige Døttre af *Alfader*
Skimted over Skov i Sky,
Som, med *Fremsyn* i det Høie,
Holdt med hele *Tiden* Øie,
Styred Slægtens Levnetsløb.
- 4 Dertil sporedes ei Mage
Selv i Grækenland og Rom,
Saa, hvad *der* i gamle Dage
Skjalden kaldte *Nornedom* ,
Gjaldt kun Spindet af Livs-Traaden,
Medens Menneskelivs-Gaaden
Blev den *blinde* Skiæbnes Værk.
- 5 Ogsaa mellem Nordens Bjerge
Man sig lod sin Lykke spaae,
Men til Alfer kun og Dværge
Regnedes de Norner smaa,
Der, som efter eget Tykke,
Hverdags-Liv og Slumpe-Lykke
Maalte ud i Alenviis.
- 6 Ja, det var kun i *Høinorden* ,
Giennem Skjaldens Hjernesvind,
Irmin-Strædet over Jorden
Gik i Gimle-Borgen ind,
|PS:206 Frit sig selv opgav omsider
Guderne for Aar og Tider,
Evighedens Mærkesmænd!

|A:254

- 7 Alle andre Hedning-Guder
Sig tillyve Evighed,
Tid for dem har ingen Knuder,
Om dens Maal de intet veed,
Menneskene de opfatte
Kun som Guders Abekatte,
Skabt til dem at lege med.

- 8 *Aser* alle ædle Helte,
Efter deres Prøvetid,
Vil i *Valhall* sammensmelte,
Øve til den store Id:
Selv-Opoffrelse ved Maalet,
Af Ny-Solen overstraalet:
Gimle-Borgens Gylden-Tag!
- 9 Alle andre Hedning-Stammer,
Naar de søgte Viisdoms Skat,
Søgte den i Stumheds Kammer
Og i Dødens mørke Nat,
Ledte op paa Tomheds Hylde
Solegran til *Rummets* Fylde,
Traad til Livets Labyrint!
- 10 Kun hos *Aser* og hos *Vaner*
Syn der var for *Tidens Tegn*,
Hvor sig Aanden Heltebaner
Bryder i hver Himmelegn,
|PS:207Og hvor Kæmpen, som *Hlorride* ,
Er saavel paa *Jordens* Side
Som paa *Himmelens* indfødt.

|A:255

- 11 Døgnets Hedenskab i Verden
Er, paa Tydsk og paa Latin,
Blindt for Asa-Herrefærden,
Her ved Sund, som hist ved Rhin,
Leder op paa Tomheds Hylde
Solegran til *Rummets* Fylde,
Traad til Livets Labyrint.
- 12 Høit udraabes end med Latter:
“Biblens fem Gang tusind Aar
Selv for Himlens yngste Datter
Ei til Vuggetid forslaaer,
Og hvert Arvetal fra *Eden*
Synker ned i *Bundløsheden*
Som et Fnug i Verdens Alt.
- 13 “Kroniken om Verdens Riger
Og Halvguders Heltery,
Der til Stjernerne opstiger,

Bryder med sin Glands hver Sky,
Det er Tommelidens Pralen,
Som vil maale med sin Alen
Tid og Rum og Evighed.

- 14 “*Pattedyret* med Høinæsen,
Som gaaer dagligdags paa To,
Kalder sig et fornemt Væsen:
“*Menneske*” med *Ord* og *Tro*,
|PS:208Naar han giøer og naar han gaber,
Er han meer end andre *Aber*?
Er hans *Aande* meer end *Damp*?

|A:256

- 15 “Hvad er det man kalder *Guder*,
Hvad er det man kalder *Aand*,
Som skal løse alle Knuder
Uden Mund og uden Haand!
Hvad kan de mod “*Dampens*” Vætte
Med et Aandepust udrette!
Hvad er de mod *Ilt* og *Brint*!”

- 16 Kun i Skoven, hvor end blusser
Hjertets Ild af Aandens Glød,
Aser vove mod Rimthusser
Tvekamp end paa Liv og Død,
Odins Ord ved Balders-Baalet
End, som i Vafthrudners-Maalet,
Knuser Jettens Pandebrask!

- 17 Ja, hvor *Mennesket* paa Jorden
Vaagner op med Aand og Ord,
Og hvor Hjertet, som i Norden,
Slaaer for Daad af *Asa-Thor* ,
Indeklemte mellem Skjolde,
Arrige som andre Trolde,
Thusser springe maae i Flint.

- 18 Thi kun hvor i Kæmpe-Røsten
Larmen dønner høit i Sky,
Som i Vaaren, saa i Høsten
Troldene for Lynet flye,
|PS:209Maae bekiende, at ophøiet
Ordets Kraft er over *Øiet*,
Følelig som Tordenslag!

- 19 *Ordet* med sin Klang i Røsten,
Med sin Fart til Hjertensgrund,
Som en Lynilds-Fart fra Østen,
Slag i Slag fra Mund til Mund,
Det er Guddoms-Underværket,
Det er *Folke-Kiendemærket*
Mellem *Dyr* som mellem Steen.
- 20 Mellem Jord og Himmel svinger
Ordet sig af Munden ud,
Livet, som deraf udspringer,
Har kun *Mennesket* af Gud,
Deraf sig hos Mand og Kvinde
Skal et Levnetsløb udspinde,
Som til Maal har Evighed!
- 21 Derfor ikke Bjerges Alder
Eller Maanens første Ny
Tidens Fødsel Aanden kalder,
Men Kraft-Ordets Klang i Sky,
Med *det* Storværk *Tid* er givet,
Og for Mennesket *Ord-Livet*
Er det aandelige Lys.
- 22 Ja, Livs-Ordet er Nat-Lampen
For vor Slægt, og ei for Dyr,
I vor Aande har Ord-Dampen
Magt og Mod som *Thor* og *Tyr* ,
|PS:210| Kan med Liv og Lys udrette
Meer end hele *Rummets* Vætte
Med sin Trældoms blinde Drift.

- 23 Uden “Ordet som det *lyder* ,”
Ord-Skrift er utænkelig,
Bogstav-Skrift kun Ord betyder,
Som kan *hørlig* nævne sig,
Saa naar Ordet var forstummet,
Ei i hele Verdens-Rummet,
Var et Glimt af Tanke-Lys.
- 24 Eller kan selv *Rummets* Pave,

Som fornægter Livets Ord,
Uden Røst og Runestave
Raabe ud sin Kløgt paa Jord?
Eller kan en Tanke fødes,
Uden med en Lyd at mødes
I det Ord, som skaber Lys?

- 25 Kun til *Aand* kan *Ordet* svare,
Gaae i Hjertet ind og ud,
Kun i *Ordet aabenbare*
Kan sig *Menneske* og *Gud*,
Kun i *Ord* kan alt udtrykkes,
Hvad vi troe og hvad os tykkes,
Ord og Tanke gaaer i eet.
- 26 Kun i Ord kan Tanker giemmes,
Kun med Ord de gaae i Arv,
Derved kun Oplysning fremmes
Skridt for Skridt til Livets Tarv;
|PS:211Kun i *Ordet* Jorderige
Fundet har en Himmel-Stige,
Slægten har et *Levnetsløb!*

|A:259

- 27 *Levnetsløbet* i det Store,
Stykket ud i Baner smaa,
Hvor Livs-Ordet vi kan spore,
Læres til vi at forstaae,
Som en Livs-Vei over Døden,
Giennem Nat til Morgenrøden:
Valhals-Vei til *Gimleborg* !
- 28 Det er klarlig *Norne-Dommen* ,
Liv og Fred er *Urdas* Maal,
Verdand slaaer med Dødsord Bommen,
Skulda drikker *Urdas* Skaal,
Rister Runer for Livs-Ordet,
Som, hvor dybt det end er jordet,
Staaer med Solen op igjen.
- 29 Derom *Gladhjems* Haner gale
Høit i Nordens *Asamaal* ,
Det er *Odins* mørke Tale
Ved Nordlysets *Baldersbaal*,
Det er Hjertets Toner ømme,

Freias gyldne Taare-Strømme,
Morgenrødens Moderskiød!

- 30 Ja, *Livs-Ordet* op af Døde
Stod med *ham*, som kaldes ret
“De Opstandnes Førstegrøde,”
I sin Grav af Gud begrædt,
|PS:212I sit Ord til alle Sjæle
Aandens Røst og Himlens Mæle,
Selv det evige *Guds-Ord*!

|A:260

- 31 Med hans Ord til hele Jorden
Aand og *Liv* udgaae paany,
Som i Østen, saa i Norden
Svinger Ordet sig i Sky,
Saa sin Byrd det aabenbarer,
Thi kun det tilhimmels farer,
Som fra Himlen daled ned.

- 32 Om *Livs-Ordet* i Høinorden
Nu der Syn for Sagnet gaaer,
Om Guds *Forsyns* Vei paa Jorden,
Om Guds-Folkets Gyldenaar,
Levnets-Løbet af *Livs-Aanden*
Selv sig klarer efterhaanden
I Guds-Ordets Middags-Lys!

- 33 *Folke-Livet*, fra de Døde
Her opreist med Ungdoms-Mod,
I sin anden Morgenrøde
Træder Døden under Fod,
Og dermed er Pant os givet
Paa Opstandelse til Livet
Af det hele Adams-Kiøn!

- 34 Ja, Guds-Ordet i vor Midte
Gjør *et Tidens Tegn* fuldstort,
Hvortil Speilet er at hitte
Kun i Øst ved *Nains* Port,
|PS:213Hvor en *Ungersvend* fra Baaren
Reiste sig og kyssed Taaren
Fra sin gamle Moders Kind.

|A:261

35 Og Guds-Ordet ved vor Side
I sin egen Konge-Stad
Gjør et Tegn, som rygtes vide
Og gjør *Menigheden* glad,
Moder-Hjertet i Guds Rige,
Moder til den *tolvaars Pige*,
Som sad op ved Herrens Haand!

36 Levnetsløbet i det Store,
Giennem Slægtens Tusindaar,
Længe nok var kun at spore
Til *Utidens* Ormegaard;
Under alle Himmel-Egne
For udlevet var at regne
Folke-Livet trindt paa Jord!

37 *Asken* syntes nys forbandet
Til at visne og gaae ud,
Atter dog, af *Norner* vandet,
Skyder nu den friske Skud;
Dagligdags dog meer den frønnes,
Og om end den synlig grønnes,
Øxen er ved Roden lagt.

38 *Folke-Livet* trindt paa Jorden,
Hvor engang det havde Vaar,
Faaer, saavelsom i vort Norden,
Høst i samme *Hundredaar*;
|PS:214Men, ifølge Himmel-Røsten,
Alt som Sæden, saa er Høsten,
Veirets Frugt er Hvirvelvind.

|A:262

39 De, som saaed Støv i Luften
Til et himmelhøit Kastel,
De kun høste med Fornuften
Rulle-Vei med Damp til Hel,
Det er, hvad de blinde Kræfter
Pege paa og hige efter,
Det er deres Dødning-Dands.

40 Men hos *Folket i Høinorden*
Nu der Syn for Sagnet gaaer
Om Guds *Forsyns* Vei paa Jorden

Og Guds-Folkets Gyldenaar;
Levnetsløbet med Livs-Aanden
Her sig klarer efterhaanden
I Guds-Ordets Middags-Lys!

- 41 *Tidens Fødsel* , *Tidens Fylde* ,
Derpaa giætted Nordens Aand,
Derom *han*, hvem Engle hylde,
Giver Svar fra første Haand;
I Høinorden findes Øre
Til om Tidens Løb at høre
Klare Ord af Sandheds Mund.
- 42 Livets Kilde, Livets Krone,
Kiærlighedens Dronning-Stol,
Skjult i Hjertedybets Tone
For *Valguders* Vinter-Sol,
|PS:215For *den* græd i *danske Aarer*
Freia hemmelig Guld-Taarer,
Taare-Sæd gav gylden Høst!

|A:263

- 43 Her paa *Kæmpe-Tungemaalet*
Klarer sig hver Heltedaad,
Her paa *Hjerte-Modersmaalet*
Røbes Hjertets skjulte Raad,
Klarer sig paa *jordisk* Maade
Kiærlighedens *Himmel-Gaade*:
Aandens Frihed, Hjertets Fred!
- 44 Først og sidst sig klarer *Ordet*,
Aandens Tolk og Kvindens Sæd,
End ufødt med Kraft omgjordet,
Men i Moder-Skiødet spæd,
Som vi nu til Verdens Ende
Glade troe og frit bekiende
Om Guds-Ordet, som blev Kiød!
- 45 Sagnet gik for Vind og Vove
Her paa Bølgen under Ø
Om et Bur i *Sællands* Skove
Ved den stille, dybe Sø,
Hvor i Asernes *Høialder*
Mad til Lægedom for *Balder*
Laved *Norne-Søstre* tre.

46 Nu paa Grund er Sagnet drevet,
Maa behandles som et Vrag,
Thi sin Helsot overlevet
Balder har den Dag idag,
|PS:216Ladet *Gevars* Datter fare,
Ægtet *Gefion* den klare,
Enke-Dronning efter *Skjold* !

|A:264

47 Om med *Gelder* da end *Høder*
Harmelig gjør fælles Sag,
Brat han for sin Kryhed bøder,
Stryge maa sit Fællesflag;
Thi, hvor tit end Verden skifter,
Atter dog sit Kys tilvifter
Lykke-Disen Dannebrog!

N. F. S. Grundtvig.
